

Rodinná setkání v sociální práci s lidmi s diagnózou duševní nemoci

Mgr. Jiří Šupa, Ph.D.

- Rodinné intervence jsou součástí „na důkaz založených“ intervencí, včetně těch časných, (NICE, 2016).
- V rehabilitaci jde vždy o podporu sociálních rolí, součástí práce je spolupráce s okolím, vytváření zdrojů podpory ze sociální sítě, stejně jako v case managementu (Wilken, Hollander, 1999)
- Kognitivní behaviorální terapie rodiny jako součást zvládnání „nadmíru vyjádřených emocí“ vede ke snížení relapsu (Tarrrier, Barrowclough et al, 1989)
- Rodinná terapie Milánské školy – využití týmu „za zrcadlem“ při práci s rodinou jako se systémem (Jonesová, 1996)
- Propojování krizových a akutních intervencí s rodinnými setkáními vede ke zlepšení prognózy (Alanen, 2009, Seikkula, 2015)
- Reflektující tým v práci s rodinou – reflexe procesu jako zdroj změny (Andersen, 1987)
- Rozvoj konverzačních a dialogických přístupů v českém prostředí.....

Reakce rodiny a proces zotavení

(Spaniol, 2004)

- 1) Šok/popření** – rodina nerozumí tomu, co se děje, nechce to přijmout
- 2) Rozpoznání/Přijetí** – vina, znechucení, smutek, sebeobviňování - přijímání podpory, informací
- 3) Rozvoj zvládacích strategií** – rozpoznávání toho, co se děje a rozvoj zvládacích strategií
- 4) Advokacie** – prosazování, snížení sebeobviňování, práce na sobě, na nových rolích atp.

Cíle rodinných intervencí

- **Podpora zvládacích strategií** – zaměření na zlepšení vyrovnání se se stresem, psychohygiena, práce s vlastními myšlenkovými a pocitovými schémata, včetně praktických doporučení k životnímu stylu.
- **Emoční odreagování** – vytváření prostoru pro různé emoce (strach, vztek) jednotlivých členů rodiny, které se mohou proměňovat v průběhu první ataky, práce na zvládnutí setkání s náročným stavem u svého blízkého člověka
- **Řešení krizových situací** – vytváření společného krizového plánu, hledání řešení vypjatých situací
- **Zlepšení komunikace a vztahů mezi jednotlivými členy rodiny** – podpora vzájemné porozumění, opuštění nevhodných komunikačních a vztahových vzorců, objevování nových možností řešení opakujících se situací.
- **Zlepšení rodinné atmosféry a snížení stresu** – práce s přílišnou péčí a přehnanou kritikou ze strany rodičů, podpora silných stránek a zdrojů rodiny

Jak na to?

- a) **Vytvoření dobrého spojení s rodinou** prostřednictvím empatického, respektujícího, zplnomocňujícího přístupu
- b) **Zaměření na potřeby jednotlivých členů rodiny** (emoční, informační),
- c) **Uplatňování principu „stranění všem“** - porozumění různorodým perspektivám jednotlivých členů rodiny
- d) **Společné plánování péče**
- e) **Praktická podpora při dosahování cílů**
- f) **Porozumění a zohlednění vývojových procesů v rodině**, vztahům mezi členy rodiny (partnerský vztah rodičů, mezigenerační vztahy)
- g) **Optimistický přístup k budoucí perspektivě**

Proces osamostatňování se

- Rodina Silvových – Silva 38 let, máma 68, táta 72 let
- „Chtěli bychom, aby Silva byla samostatná, ale vůbec nic nezvládá a nic nám nepomáhá“
- Fyzické napadání jako součást nevyřešeného partnerského vztahu mezi rodiči
- Samostatnost mámy jako prvek vedoucí ke stagnaci procesu osamostatňování se Silvy

When you talk, you are
only repeating what
you already know. But
if you listen, you may
learn something new.

- Dalai Lama

